

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1030/2020
07.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. и чланом 61. Кривичног законика и кривичног дела изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. у вези са ставом 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног адв. Владимира Рајића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 33К бр. 85/19 од 16.09.2019. године и Вишег суда у Зрењанину 1Кж1 333/19 од 26.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 07.10.2020. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адв. Владимира Рајића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Зрењанину 33К бр. 85/19 од 16.09.2019. године и Вишег суда у Зрењанину 1Кж1 333/19 од 26.05.2020. године тако што Врховни касациони суд окривљеног АА са личним подацима као у првостепеној пресуди на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

да је:

у временском периоду од 14.01.2019. године до 22.01.2019. године, путем електронских медија на друштвеној мрежи Facebook, на свом отвореном профилу, у стању када је био способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, у клипу објављеном ... године у трајању од 5 минута и 41 секунде говорећи о односу ББ из ... и приватног тужиоца, а алудирајући на моралне особине приватног тужиоца, у 5,18 минута изнео да „њих двојица једну жену имају“, при чему је био свестан свога дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено, чиме би извршио кривично дело изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. у вези са ставом 1. КЗ.

Трошкови кривичног поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда.

Док окривљеног АА за продужено кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. и чланом 61. Кривичног законика, за које је оглашен кривим под тачком 1, 2. и 3. првостепене пресуде, применом одредаба чланова 4, 42, 50. и 54. КЗ ОСУЂУЈЕ на НОВЧАНУ казну у износу од 200.000,00 (двестотинехиљада) динара коју је дужан да плати у року од 6 (шест) месеци од дана правноснажности пресуде а уколико изречену новчану казну не плати у одређеном року суд ће је заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих неплаћених 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, стим да казна не може бити дужа од 6 (шест) месеци.

У преосталом делу, у односу на продужено кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. КЗ и повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 439. тачка 1) ЗКП исти захтев се **ОДБИЈА** као неоснован.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину 33К бр. 85/19 од 16.09.2019. године окривљени АА, оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. и чланом 61. КЗ за које је осуђен на новчану казну у одређеном износу од 200.000,00 динара и обавезан да исту плати у року од 6 (шест) месеци од правноснажности пресуде (под претњом замене новчане казне казном затвора уколико новчану казну не плати у одређеном року) и кривичног дела изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. КЗ за које му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 4 (четири) месеца и којом је истовремено одређено да се изречена казна неће извршити уколико у року проверавања од две године не изврши ново кривично дело. Истовремено је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 5.000,00 динара и одређено да ће о трошковима пуномоћника приватног тужиоца суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 1Кж1 333/19 од 26.05.2020. године одбијена је жалба браниоца окривљеног и наведена првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА адв. Владимир Рајић, због повреде закона из члана 439 тачка 1) и члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, с`предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, окривљеног ослободи од оптужбе или укине у целини или делимично одлуку донету по редовном правном леку и предмет врати органу поступка на поновно одлучивање.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости доставио Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, Врховни касациони суд је одржао седницу већа без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев је делимично основан.

По оцени Врховног касационог суда, бранилац окривљеног АА основано указује да је правноснажном пресудом, у односу на кривично дело изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. у вези са ставом 1. КЗ, описаног под тачком 4. првостепене пресуде, учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1). ЗКП на штету окривљеног, на тај начин што је окривљени оглашен кривим за извршење овог кривичног дела, иако у његовим радњама описаним под тачком 4 изреке првостепене пресуде нема законских обележја тог кривичног дела.

Наиме, одредбом члана 14. став 1. КЗ, прописано је да је кривично дело оно које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено.

Одредбом члана 172. КЗ предвиђена су законска обележја кривичног дела изношење личних и породичних прилика те је прописано да ово кривично дело чини лице које „износи или проноси штогод из личног или породичног живота неког лица што може шкодити његовој части или угледу“ (став 1.), док је ставом 2. истог члана прописан тежи облик овог кривичног дела који постоји уколико је дело из става 1. учињено путем штампе, радија, телевизије или сличних средстава или на јавном скупу.

Радња извршења основног облика кривичног дела (став 1) састоји се у изношењу или проношењу чињеница из личног или породичног живота неког лица али само ако то што се износи или проноси може шкодити његовој части или угледу. Стога је ово и услов постојања радње извршења те тако и битни законски елеменат овог кривичног дела који као такав мора бити изричито наведен у изреци пресуде, тј. да изнето „може шкодити части или угледу“ неког лица.

Одредбом члана 424. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да ће у пресуди у којој се оптужени оглашава кривим (осуђујућој пресуди) суд изрећи за које дело се оглашава кривим, уз назначење чињеница и околности које чине обележја кривичног дела, као и оних од којих зависи примена одређене одредбе кривичног закона.

У чињеничноправном опису овог кривичног дела у изреци правноснажне пресуде под тачком 4 наведено је да је окривљени у означено време „...путем електронских медија на друштвеној мрежи Facebook, на свом отвореном профилу... говорећи о односу ББ из ... и приватног тужиоца, а алудирајући на моралне особине приватног тужиоца, у 5,18 минута изнео да „њих двојица једну жену имају..““ из чега јасно произилази да се уопште не наводи да то што је изнето „може шкодити части или угледу“ приватног тужиоца.

Дакле, у изреци првостепене пресуде, није наведено да изнете чињенице из личног или породичног живота приватног тужиоца могу шкодити његовој части и угледу а што представља услов постојања радње извршења и законско обележје кривичног дела које је окривљеном стављено на терет, нити је то наведено у оптужном акту. У таквој ситуацији,

првостепени суд је по правилној примени кривичног закона, морао да донесе ослобађајућу пресуду, па како то није учинио, већ је окривљеног огласио кривим за кривично дело изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. КЗ иако се у његовим радњама не стичу сви битни елементи нужни за постојање предметног кривичног дела, то је правноснажном пресудом, на штету окривљеног, повређен кривични закон – члан 439. тачка 1) ЗКП па га је Врховни касациони суд на основу одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе у односу на ово кривично дело и на основу одредбе члана 265. став 1. ЗКП одредио да трошкови поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда, односно одлучио у смислу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адв. Владимира Рајића а у односу на продужено кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. КЗ и повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП је неоснован.

Повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, у односу на ово кривично дело, подносилац захтева налази у томе што у изреци пресуде и опису радње продуженог кривичног дела увреда, није наведено законско обележје овог кривичног дела тј. да је „увредио другог“, да се у описаним радњама не садрже елементи кривичног дела увреда већ кривичног дела клевета „из ранијег члана 171. КЗ“ које је декриминализовано и више не постоји те да изречено није упућено приватном тужиоцу као личности већ као „јавном функционеру, јавној личности и полицајцу“, те да стога нема ни овог кривичног дела.

Изнете наводе Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Основни облик кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог. Ставом 2. истог члана је прописан тежи облик овог кривичног дела - ако је дело из става 1. овог члана учињено путем штампе, радија, телевизије или сличних средстава или на јавном скупу.

Имајући у виду законски опис бића кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, по налажењу овога суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у тачкама 1, 2. и 3. изреке првостепене пресуде и то да је окривљени „1. ... објавио клип... при чему је изнео и већи број увреда ...за приватног тужиоца рекао: „Тај човек је зло које хода“...“колико треба да си нечовек“ те „да је човек без савести“... 2. ... објавио клип... при чему је изнео и већи број увреда ...за приватног тужиоца навео: „недовољно мушко, а недовољно частан да би...“ те „... (надимак приватног тужиоца) је карцином који изједа друштво“... 3. ... објавио клип... при чему је изнео и већи број увреда ...представљајући приватног тужиоца као криминалца навео: „до свега што је дошао „...“ (овим надимком алудирајући на приватног тужиоца током сва три клипа) је дошао рекетирањем и уцењивањем људи“ ... те да његови „лепливи прсти не допиру...“ и да „... своје криминалне активности спроводи кријући се иза значке“ ... „ а све то путем путем електронских медија на друштвеној мрежи Facebook, на свом отвореном профилу, уз навођење свих елемената кривице те у време како је то ближе означено у изреци пресуде,

јасно и недвосмислено произилази да је окривљени према приватном тужиоцу изнео „већи број увреда“ у виду негативних вредносних судова манифестујући омаловажавање приватног тужиоца и његовог људског достојанства. Стога се у описаним радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ за које је оптужен и правноснажно оглашен кривим те тако не и ранијег кривичног дела клевета. При том је без значаја за постојање овог кривичног дела да ли је приватни тужилац „јавна личност или јавни функционер или полицајац“ јер се под појмом „другог“ у горе наведеној законској диспозицији овог кривичног дела подразумева било које друго лице па и „јавне личности“.

Стога се, по налажењу Врховног касационог суда, као неосновани оцењују наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да је правноснажном пресудом на штету окривљеног учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, тј. да је суд пресудом прекорачио оптужбу, подносилац захтева сагледава у томе што је суд „у потпуности преформулисао изреку из приватне кривичне тужбе тако да је иста скоро непрепознатљива... у својој пресуди је посебно таксативно раздвојио радње из тачке 1 до 3 изреке што није унето у приватној тужби, и посебно је преформулисао сваку од ових радњи извршења онако како то није изнето у приватној тужби ...“ у којој „не постоје тачке 1 до 4 већ су под тачком 1 обухваћене радње три наводна случаја увреде, док је под тачком 2 наведено кривично дело из члана 172. КЗ“ те је тако „у изреци првостепене пресуде све посебно раздвојено, дописано и преформулисано“.

Истакнути наводи захтева за заштиту законитости по оцени Врховног касационог суда не могу се прихватити као основани, а из следећих разлога:

Приватном кривичном тужбом окривљеном АА стављено је на терет продужено кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. КЗ описано под тачком 1. при чему су у три одвојена става посебно описане три радње које улазе у састав овог продуженог кривичног дела и кривично дело изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. у вези са ставом 1. КЗ. које је описано под тачком 2.

Правноснажном пресудом против које је поднет овај захтев, суд је у тачкама 1, 2. и 3. изреке описао три радње кривичног дела увреда које је као и у приватној кривичној тужби правно квалификовао као продужено кривично дело из члана 170. став 2. у вези са ставом 1. и чланом 61. КЗ али у потпуности на идентичан начин описивања радњи и битних елемената овог кривичног дела како је то и у приватној кривичној тужби описано под тачком 1. у три одвојена става док је под тачком 4. изреке пресуде описано кривично дело изношење личних и породичних прилика из члана 172. став 2. у вези са ставом 1. КЗ. и то у потпуности идентично тачки 2. из приватне кривичне тужбе.

Поступајући на описани начин, по ставу Врховног касационог суда, првостепени суд није прекорачио оптужбу.

Наиме, одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. У складу са тиме, објективни идентитет између оптужбе и пресуде постоји уколико пресуда има за основу не само идентичан догађај из прошлости, већ у битном не сме изаћи из чињеничног описа тог догађаја како га је дала оптужба и то посебно у погледу радње извршења и других битних елемената кривичног дела, а у супротном, суд нарушава овај законом постављени захтев објективног идентитета између оптужбе и пресуде.

У конкретном случају, нема никакве чињеничне несагласности између чињеничног описа кривичног дела у пресуди и приватној кривичној тужби (нити се исто у поднетом захтеву конкретизује изуев што се паушално наводи да је приватна кривична тужба у пресуди „скоро непрепознатљива“) а наводима у поднетом захтеву да у приватној кривичној тужби, за разлику од пресуде, не постоје тачке 1. до 4. већ само тачке 1. и 2, имајући у виду претходно изнето, јасно произилази да је реч о разликама у правнотехничкој изради описа а не у чињеничном опису и битним елементима дела на који начин се и не може починити ова повреда поступка.

Стога Врховни касациони суд оцењује неоснованим наводе захтева браниоца окривљеног АА да су побијане правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП те је захтев заштити законитости браниоца окривљеног применом члана 491. став 1. ЗКП, у овом делу одбио као неоснован.

Са свега изложеног, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник,
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија,
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић